

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького
Факультет інформатики, математики та економіки
Кафедра управління та адміністрування

Затверджено на засіданні кафедри
управління та адміністрування

Завідувач кафедри Світлана ОСИПЕНКО
протокол № 1 від 01.09.2025 р.

Назва освітнього компонента (обов'язковий /вибірковий)	Менеджмент і маркетинг в освіті <i>Обов'язковий</i>
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Назва спеціальності	D3 Менеджмент
Назва освітньої програми	Управління навчальними закладами
Рік викладання Семестр	2025-2026 н.р. непарний семестр
Викладач	Павленко Олександр Михайлович, кандидат технічних наук, доцент
Профайл викладача	https://fim.mdpu.org.ua/pavlenko-oleksandr-myhajlovych/
Контактна інформація та комунікація (зворотний зв'язок)	+380673482971 Онлайн-консультації: через систему центру освітніх дистанційних технологій, Viber, WhatsApp, e-mail
Сторінка освітнього компоненту на сайті центру дистанційних освітніх технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=281

Анотація до освітнього компонента

Освітня компонента «Менеджмент і маркетинг в освіті» є важливою складовою професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, оскільки в сучасних умовах розвитку освітньої сфери керівники закладів освіти мають володіти знаннями та навичками стратегічного управління, маркетингового аналізу, планування і просування освітніх послуг. Вивчення дисципліни забезпечує формування у здобувачів здатності застосовувати сучасні методи менеджменту та маркетингу в управлінні освітніми організаціями, здійснювати аналітичну оцінку ефективності їхньої діяльності, розробляти й реалізовувати маркетингові стратегії розвитку закладу освіти, а також формувати його позитивний імідж і конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг. Особлива увага під час опанування освітньої компоненти приділяється розвитку практичних умінь у сфері стратегічного планування, управління персоналом, комунікацій, створення освітніх брендів, вивчення споживчого попиту, позиціонування та просування освітніх програм. Значне місце відведено питанням освітнього маркетингу, управління якістю освітніх послуг, інноваційним технологіям і цифровим інструментам у менеджменті освіти.

Зміст навчальної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів здатності планувати та реалізовувати управлінські рішення в умовах конкурентного освітнього середовища, ініціювати та впроваджувати інноваційні освітні проєкти, здійснювати ефективну комунікацію зі стейкхолдерами. Вивчення дисципліни також забезпечує розвиток лідерських і комунікативних компетентностей, критичного та стратегічного мислення, необхідних для професійної діяльності у сфері сучасного освітнього менеджменту.

Навчальний матеріал ОК «Менеджмент і маркетинг в освіті» викладається у 16 темах, які розкривають сутність основних складових курсу.

Мета та завдання освітнього компонента

Метою викладання ОК «Менеджмент і маркетинг в освіті» є формування управлінської культури викладача закладу вищої освіти, комплексних компетенцій сучасного менеджера освіти, розвиток організаторських та управлінських здібностей, критичного, системно-аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства та взаємодії в освітньому закладі.

Основними завданнями ОК «Освітній менеджмент і маркетинг» є: розкриття основних теоретико-методологічних засад освітнього менеджменту, сприяння засвоєнню магістрантами знань, формуванню в них практико-орієнтованих умінь з управління освітніми закладами різних типів, вироблення якостей, що відповідають сучасній моделі менеджера освіти, формування комплексних компетенцій менеджера освіти та їх психологопедагогічної готовності до здійснення управлінської діяльності; ознайомлення зі стилями, стратегіями та технологіями освітнього менеджменту; вивчення принципів освітнього менеджменту; оволодіння майбутніми фахівцями технологіями і методами прийняття управлінських рішень.

Перелік компетентностей, які набуваються під час опанування освітнього компонента

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.** Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК4.** Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК6.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні компетентності) (ФК)

- ФК1.** Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до

визначених цілей та міжнародних стандартів.

ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

Компетентності, направлені на досягнення глобальних цілей сталого розвитку, які формуються в освітньому компоненті

Якісна освіта, гідна праця та економічне зростання, партнерство заради сталого розвитку.

Програмні результати навчання

P1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах

P6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

P10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

P13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Soft Skills, які формуються в освітньому компоненті

1. вирішення проблем
2. управління часом
3. винахідливість
4. відкритість до критики
5. комунікативні навички

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Лекція	Семінарське заняття	Самостійна робота	Практика	Загальна кількість годин
Кількість годин <i>Денна форма</i>	28	14	78	-	120/4 кр
Кількість годин <i>Заочна форма</i>	8	6	106	-	120/4 кр.

Підсумковий контроль – іспит

Політика освітнього компонента

Під час вивчення дисципліни «Менеджмент і маркетинг в освіті» заохочується активна участь здобувачів у виконанні практично орієнтованих завдань, спрямованих на формування управлінських, аналітичних і комунікаційних компетентностей. Це забезпечує розвиток умінь і навичок у сфері планування та реалізації освітніх і маркетингових проєктів, аналізу ринку освітніх послуг, застосування сучасних методів збору, оброблення й інтерпретації даних, підготовки аналітичних матеріалів та презентації результатів діяльності. Освітній процес базується на засадах студентоцентрованого підходу, який передбачає активну взаємодію викладача і здобувача, розвиток самостійності, критичного мислення та креативності.

Оцінювання результатів навчання здійснюється з урахуванням рівня пізнавальної активності, здатності до застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях, креативності у вирішенні завдань і глибини опанування змісту дисципліни.

У процесі засвоєння курсу обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності. Усі виконані роботи мають відображати самостійні управлінські чи аналітичні рішення, авторські висновки та власні ідеї здобувачів. Порухення принципів академічної доброчесності може проявлятися у відсутності посилань на використані джерела, фабрикуванні або підробці даних, списуванні (зокрема із використанням електронних засобів), а також у втручанні в результати роботи інших студентів. Виявлення таких випадків є підставою для незарахування роботи. У разі встановлення факту плагіату здобувач зобов'язаний повторно виконати завдання.

Під час виконання індивідуальних і групових завдань недопустиме порушення академічної доброчесності: використовуючи інтернет-ресурси чи інші джерела інформації, здобувач обов'язково зазначає їх у списку використаних джерел або посиланнями в тексті.

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>. (<https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>)

Результати навчання, здобуті в межах неформальної освіти, можуть бути визнані відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх положень закладу вищої освіти.

Під час дії воєнного стану освітній процес здійснюється у синхронному та асинхронному форматах із обов'язковим дотриманням безпекового режиму під час повітряних тривог.

Структура освітнього компонента

ПЕРЕЛІК ТЕМ (МОДУЛІВ)	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ДЕННА ФОРМА				КІЛЬКІСТЬ ГОДИН ЗОЧНА ФОРМА				РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА
	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	Л	ПР	СР	ВСЬОГО	
БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ									
Тема 1.1. Менеджмент у системі освіти: становлення, стан, напрями	1	-	5	6	-	-	6	6	1; 3; 6; 9
Тема 1.2. Організація і управління закладом освіти	1	-	5	6	-	-	8	8	2; 3; 6; 9
Тема 1.3. Структура закладу освіти та управління ним	2	1	4	7	-	-	8	8	1; 3; 6; 8; 9
БЛОК 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ									
Тема 2.1. Функції менеджменту освіти	2	1	4	7	1	-	6	6	1-5; 8; 9

Тема 2.2. Організація як загальна функція менеджменту	2	1	4	7	1	1	8	10	1-5; 8; 9
Тема 2.3. Мотивація як загальна функція менеджменту	2	1	4	7	1	1	8	10	1-5; 8; 9
Тема 2.4. Контроль як загальна функція менеджменту	2	1	4	7	1	1	8	10	1; 2; 8; 9
Тема. 2.5. Методи освітнього менеджменту	2	1	4	7	1	1	8	10	1; 4; 9
БЛОК 3. СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖЕР ОСВІТИ Й УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ									
Тема 3.1. Компетентність менеджера освіти ХХІ ст.	2	1	4	7	1	-	6	7	2; 4; 5; 9
Тема 3.2. Стратегії і стилі діяльності менеджера освіти	2	1	4	7	1	-	6	7	2; 3; 7; 8; 9
Тема 3.3. Професійне вигоряння менеджерів освіти	2	1	4	7	1	-	6	7	1; 4; 7; 8
БЛОК 4. МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ									
Тема 4.1. Маркетинг в освіті	2	1	6	9	1	-	4	5	1; 2; 5; 6; 9
Тема 4.2. Маркетингові комунікації: сутність, цілі, завдання	2	1	6	9	1	1	5	6	3; 5; 7-9
Тема 4.3. Організація маркетингових досліджень	2	1	6	9	1	1	5	7	1-3; 5; 7; 9
Тема 4.4. Методики SWOT-аналізу та PEST-аналізу	2	1	6	9	1	1	5	7	2; 5; 6; 8
Тема 4.5. Використання комп'ютерних технологій для обробки результатів маркетингових досліджень	2	1	6	9	-	1	5	6	1; 4; 6; 8; 9
Усього	30	14	76	120	12	8	100	120	2; 3; 6; 8; 9

Програма освітнього компонента

БЛОК 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

Тема 1.1. Менеджмент у системі освіти: становлення, стан, напрями

Історичні передумови виникнення менеджменту. Становлення перших теорій управління. Теорія і практика освітнього менеджменту. Сучасні теорії освітнього менеджменту. Наукові школи та концепції менеджменту: школа наукового управління, класична школа (адміністративно-бюрократичного підходу), неокласична школа (людських стосунків), школа поведінкових наук, емпірична школа. Стратегія. Оперативне і стратегічне управління. Ознаки стратегічного управління освітньої організації. Становлення і розвиток менеджменту освіти як науки і діяльності. Характеристика понять «педагогічний менеджмент», «школознавство», «управління ЗО», «заклад освіти», «керівництво», «адміністрування». Види менеджменту. Функції педагогічного менеджменту, органи управління освітою: їх функція та структура, органи громадського самоуправління, модулі управління. Світові та національні тенденції управління розвитком освіти. Правові засади реалізації

управлінських функцій у закладі освіти. Види менеджменту. Менеджери та підприємці. Менеджери вищого, середнього і нижчого рівнів. Особливості розвитку та проблеми менеджменту освіти на етапі становлення ринкової економіки в Україні. Суть і специфіка закономірностей в менеджменті освіти. Загальні та специфічні закономірності сучасного управління, їх характерні ознаки. Поняття принципів менеджменту в освіті.

Тема 1.2. Організація і управління закладом освіти

Сучасні технології управління освіти. Характеристика основних напрямів управлінської діяльності. Нові інформаційні технології в управлінні. Системи внутрішньошкільного керування. Демократизація керування школою. Проблеми функціонування та управління інноваційними процесами розвитку школи. Основні тенденції нововведень у внутрішньошкільному управлінні. Характеристика основних напрямів управлінської діяльності. Основні теоретико-методологічні підходи до творення законодавства про освіту. Конституція і Закони України про освіту. Історичні витоки законодавства України про освіту. Формування стратегічної рамки (програми) розвитку закладу освіти в умовах європейського вектору розвитку галузі освіти в Україні. SWOT та GAP аналізи діяльності в практиці ЗО. Впровадження проектної діяльності в практику закладу загальної середньої освіти. Якість освіти, моніторинг і самомоніторинг діяльності ЗО відповідно до особливостей реформування галузі освіти в Україні. Дотримання академічної доброчесності на рівні наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів освіти. Порушення академічної доброчесності. Типи закладів освіти в Україні, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (початкова школа, гімназія, ліцей), їх утворення, реорганізація, ліквідація, засновник (засновники). Можливості перепрофілювання ЗЗСО. Установчі документи. ЗЗСО.

Тема 1.3. Структура закладу освіти та управління ним

Структура закладу освіти. Керівник ЗО, його права та обов'язки. Управлінська культура керівника, стиль керівництва і етичні стосунки в ЗО. Професійна етика керівника закладу освіти. Структура управління ЗО. Педагогічна рада школи. Органи громадського самоврядування ЗО. Законодавство України, яке регулює фінансово-господарську діяльність ЗО. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності ЗО. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади працевпорядкової роботи. Особливості діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері освіти. Державно-приватне партнерство в освіті. Створення благодійного фонду ЗО. Порядок надання додаткових освітніх послуг. Документаційний супровід функціонування ЗО. Забезпечення прозорості діяльності ЗО та його фінансів. Штатний розпис ЗО. Тарифікація. Нарахування і виплата заробітної плати. Встановлення доплат, підвищень, надбавок. Формування кошторису. Закупівля товарів і послуг. Правове забезпечення фінансово-господарської діяльності та організації охорони праці в ЗО. Зарубіжний досвід функціонування та законодавчого забезпечення діяльності ЗО. Фінансова автономія та ліцензування освітньої діяльності. Інспектування та акредитація ЗО. Державна реєстрація, утворення та ліквідація структурних підрозділів ЗО. Облікова політика та документообіг ЗО. Використання сучасних інформаційних та вебтехнологій в діловодстві.

БЛОК 2. ФУНКЦІЇ ТА МЕТОДИ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 2.1. Функції менеджменту освіти

Планування як загальна функція менеджменту. Суть і специфіка функцій менеджменту. Функції менеджменту як вид управлінської діяльності. Класифікація функцій менеджменту в освіті. Характеристика основних функцій менеджменту: планування, організація, мотивація, регулювання, контроль. Планування як загальна функція менеджменту. Сутність і зміст планування як функції менеджменту. Форми планування та види планів, їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури. Поняття мети в управлінні та класифікація цілей організації. Концепція управління за цілями. Стратегічне планування і розробка стратегії. Планування реалізації стратегії. Оперативне планування на засадах застосування адміністративних та економічних важелів. Бізнес-

планування.

Тема 2.2. Організація як загальна функція менеджменту

Сутність організаційної функції. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Горизонтальний і вертикальний поділ праці в організаціях, рівні управління. Принципи, види та методи побудови організаційних структур управління.

Тема 2.3. Мотивація як загальна функція менеджменту

Сутність поняття «мотивація» та мотиваційний процес. Співвідношення спонукання, мотивації та винагороди. Роль заохочення та стягнення в ефективності мотивації. Первинні теорії мотивації. Змістовні теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації. Сучасні системи та форми стимулювання праці.

Тема 2.4. Контроль як загальна функція менеджменту

Поняття і зміст контролю. Необхідність контролю: невизначеність; попередження; підтримка успіху. Принципи організації і проведення контролю. Види контролю: попередній, поточний, кінцевий. Процес контролю і техніка його проведення. Інструменти управлінського контролю. Зовнішній та внутрішній аудит. Контроль та контролінг. Характеристики ефективної системи контролю.

Тема 2.5. Методи освітнього менеджменту

Методи менеджменту та їх класифікація. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту (включають сукупність способів впливу: організаційні способи впливу; розпорядчі способи впливу; дисциплінарні способи впливу). Соціальнопсихологічні методи менеджменту (соціальні плани, моральні стимули, методи формування колективів та соціально-психологічного клімату в колективі).

БЛОК 3. СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖЕР ОСВІТИ Й УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ОРГАНІЗАЦІЇ

3.1. Компетентність менеджера освіти XXI ст.

Зміст компетенцій менеджера освіти. Фактори управління сучасними освітніми закладами. Двосторонність управління. Функціональні обов'язки менеджера освіти. Місія менеджера освіти. Загальна типологія менеджерів. Характеристики типів менеджерів. Стиль менеджменту, його ознаки. Компетентність сучасного менеджера освіти. Складові компетентності менеджера. Посадові вимоги до менеджера освіти: кваліфікаційні, соціальнопсихологічні, професійні. Професіоналізм, його складові: професіональна культура, управлінська майстерність, володіння управлінськими технологіями. Модель сучасного менеджера-професіонала в освіті. Специфіка управління персоналом освітнього закладу.

Тема 3.2. Стратегії і стилі діяльності менеджера освіти

Поняття про стилі керівництва. Прийняття управлінських рішень. Характеристика типів управлінської поведінки Роберта Блейка і Джейн Моуто. Характеристика автократичного, демократичного, ліберального стилю управління менеджера в освіті. Основні вимоги до менеджерів. Критерії оцінки якості керівництва в освіті. Типові помилки керівників.

Тема 3.3. Професійне вигорання менеджерів освіти

Поняття про професійні кризи. Чинники, що негативно впливають на професійний та особистісний розвиток менеджера освіти. Основні симптоми, фактори та фази професійного вигорання педагогів. Професійні деструкції педагогічних працівників. Закономірності розвитку професійних деструкцій. Професійний егоцентризм. Умови ефективної профілактики синдрому професійного вигорання педагогічних працівників.

БЛОК 4. МАРКЕТИНГОВЕ УПРАВЛІННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Тема 4.1. Маркетинг в освіті

Поняття маркетингу в освіті. Освітня послуга й освітній продукт. Ринок освітніх послуг. Маркетингові дослідження ринку освітніх послуг. Способи реалізації маркетингових процесів. Кадрові агентства у закладах вищої освіти. Податкова, кредитна і фінансова політики освітніх послуг. Паблік рілейшнз. Імідж закладу освіти.

Тема 4.2. Маркетингові комунікації: сутність, цілі, завдання

Сутнісна характеристика механізму маркетингу. Порівняльна характеристика класичного та освітнього маркетингу. Освітні потреби. Їх класифікація. Вивчення попиту споживачів освітніх послуг. Дослідження попиту на освітні послуги навчальних закладів. Організація діяльності навчальних закладів на основі задоволення попиту. Презентаційна діяльність навчального закладу. Сутнісна характеристика маркетингових комунікацій.

Тема 4.3. Організація маркетингових досліджень

Характеристика маркетингових досліджень. Мета їх проведення. Визначення напрямів і факторів дослідження і джерел інформації та критеріїв оцінки. Розробка опитувальної листівки з врахуванням методів вводу і формування бази даних та машинної обробки (питань, макету, способів заповнення). Механізми проведення опитування. Обробка та аналіз зібраних анкетних даних. Виділення ринкового сегменту. Робота з фокус-групою. Оцінка й інтерпретація результатів.

Тема 4.4. Методики SWOT-аналізу та PEST-аналізу

Планування діяльності навчального закладу. Стратегічне планування. Програма розвитку навчального закладу. Бізнес-планування. Характеристика та методика SWOT-аналізу. Характеристика та методика PEST-аналізу. Заповнення матриць. Формування таблиць та висновків. Створення програми розвитку навчального закладу на основі аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища.

Тема 4.5. Використання комп'ютерних технологій для обробки результатів маркетингових досліджень

Використання комп'ютерної техніки як необхідного інструментарію. Використання продуктів Microsoft Office для створення інформаційної бази. Вимірювання стану об'єкта як необхідний процес інформаційного забезпечення управління. Порівняння отриманих результатів зі стандартами. Виявлення відхилень як сигнал для здійснення поточних або періодичних управлінських (самоуправлінських) впливів для спрямування освітнього процесу на запрограмований результат. Узагальнення даних та побудова Програми корекційних заходів. Контроль (самоконтроль) за виконанням Програми.

Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1	Окреслити проблемні аспекти менеджменту та маркетингу в закладах освіти, визначити їх вплив на якість освітніх послуг.
2	Підготувати тези доповіді за темою, пов'язаною з особливостями менеджменту або маркетингу в освітньому середовищі.
3	Підготувати проєкт або відеопрезентацію з актуальних питань менеджменту та маркетингу в освіті.
4	За обраною темою відповідно до питань для самостійного опрацювання розробити схеми або таблиці, що відображають сутність освітнього менеджменту чи маркетингу (наприклад, структура управління, стратегія просування освітніх послуг тощо).

Схема курсу (теми для самостійного опрацювання)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
--	-------------------

Тема. Менеджмент у системі освіти: становлення, стан, напрями	1. Які основні напрями та тенденції розвитку сучасного освітнього менеджменту? 2. У чому різниця між стратегічним і оперативним управлінням освітньою організацією? 3. Які основні принципи та функції менеджменту в системі освіти?
Тема. Організація і управління закладом освіти	1. Які основні напрями вдосконалення системи управління закладом освіти в сучасних умовах?
Тема. Структура закладу освіти та управління ним	1. Які принципи забезпечують ефективне функціонування структури управління закладом освіти?
Тема. Функції менеджменту освіти	1. Які види та методи контролю застосовуються в освітньому менеджменті? 2. Як функції менеджменту сприяють підвищенню ефективності діяльності закладу освіти?
Тема. Організація як загальна функція менеджменту	1. Які чинники впливають на ефективність організаційної діяльності керівника? 2. Як функція організації сприяє узгодженій роботі всіх підрозділів закладу освіти?
Тема. Мотивація як загальна функція менеджменту	1. Які види мотивів (внутрішні та зовнішні) спонукають педагогічних працівників до ефективної діяльності? 2. Які методи та інструменти мотивації використовуються в освітньому менеджменті? 3. Як керівник може формувати позитивний мотиваційний клімат у колективі?
Тема. Контроль як загальна функція менеджменту	1. Яке значення має контроль для підвищення якості освітнього процесу?
Тема. Методи освітнього менеджменту	1. Яке значення мають економічні методи для стимулювання ефективності праці педагогів? 2. Як соціально-психологічні методи впливають на мотивацію, комунікацію та клімат у колективі? 3. Як керівник закладу освіти поєднує різні методи управління для досягнення оптимальних результатів?
Тема. Компетентність менеджера освіти XXI ст.	1. Які шляхи формування та розвитку управлінських компетентностей керівника освітнього закладу? 2. Як компетентність менеджера освіти впливає на якість освітнього процесу та розвиток закладу освіти?
Тема. Стратегії і стилі діяльності менеджера освіти	1. Які чинники визначають вибір стратегії та стилю діяльності менеджера освіти? 2. Яким має бути оптимальний стиль керівництва в сучасному закладі освіти?
Тема. Професійне вигорання менеджерів освіти	1. Які наслідки вигорання для особистості керівника та колективу закладу освіти? 2. Які методи профілактики та подолання професійного вигорання в управлінській діяльності? 3. Яку роль відіграє емоційна компетентність керівника у запобіганні професійному вигоранню?
Тема. Маркетинг в освіті	1. Які особливості ринку освітніх послуг і як формується попит на них? 2. Які інструменти та методи маркетингу найефективніші для залучення здобувачів освіти? 3. Яке значення має маркетинг для формування позитивного іміджу освітнього закладу?
Тема. Маркетингові комунікації: сутність, цілі, завдання	1. Яке значення мають маркетингові комунікації для формування іміджу та репутації закладу освіти? 2. Які принципи забезпечують ефективність комунікаційної політики в освітньому менеджменті?
Тема. Організація маркетингових досліджень	1. Як здійснюється обробка, аналіз та інтерпретація отриманих результатів? 2. Як використовуються результати маркетингових досліджень для прийняття управлінських рішень у

	закладі освіти?
Тема. Методики SWOT-аналізу та PEST-аналізу	1. Як результати SWOT-аналізу допомагають у розробці стратегії розвитку закладу освіти? 2. Як провести PEST-аналіз зовнішнього середовища закладу освіти? 3. Як поєднання SWOT- та PEST-аналізів підвищує ефективність стратегічного управління освітою?
Тема. Використання комп'ютерної техніки для обробки результатів маркетингових досліджень	1. Як за допомогою комп'ютерних програм здійснюється статистичний аналіз та побудова діаграм і графіків? 2. Які переваги використання інформаційних технологій у маркетингових дослідженнях освітніх послуг? 3. Як результати комп'ютерної обробки маркетингових даних використовуються для прийняття управлінських рішень у закладі освіти?

Методи навчання та форми контролю у відповідності до програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
P1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.	Опрацювання наукових досліджень, аналітичний метод, синтетичний метод, створення ситуацій пізнавальної новизни, проблемний виклад, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних практичних завдань, самостійна робота студентів.	Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, захист презентацій, самоконтроль Підсумковий контроль: письмовий іспит.
P6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.	Аналіз і розв'язання управлінських ситуацій (кейс-метод); моделювання професійних і етичних дилем; ділові та рольові ігри; проблемне навчання; тренінги з прийняття рішень; обговорення практичних прикладів із законодавчої та управлінської практики; групові дискусії; самостійна робота над аналітичними завданнями; метод проєктів; розробка і презентація управлінських рішень.	Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, захист презентацій, самоконтроль Підсумковий контроль: письмовий іспит.
P10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.	Тренінги з розвитку лідерських і комунікативних умінь; групові дискусії; командні проєкти; ділові та рольові ігри; ситуаційне моделювання; метод кейсів; інтерактивні вправи з командування; проблемно-пошукові завдання; аналіз управлінських стилів і моделей лідерства; рефлексія та самооцінювання командної взаємодії.	Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, захист презентацій, самоконтроль Підсумковий контроль: письмовий іспит.
P13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне,	Практичні заняття з планування ресурсного забезпечення; аналіз реальних управлінських ситуацій (кейс-метод); ділові ігри з розподілу ресурсів;	Поточний контроль: усне опитування з певної проблеми, тестовий контроль, захист презентацій, самоконтроль

матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).	проектне навчання; ситуаційне моделювання; робота з нормативно-правовими документами; розроблення кошторисів та кадрових планів; аналітичний метод; частково-пошуковий метод; самостійна робота студентів із підготовки управлінських рішень.	Підсумковий контроль: письмовий іспит.
--	---	---

Критерії оцінювання відповідно до форм і видів контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі заліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ ОК) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань (залік (З)/екзамен (Е)).

Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента					
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають оцінюванню		Частина 1. Теоретичні основи менеджменту освіти	Частина 2. Функції та методи освітнього менеджменту	Частина 3. Сучасний менеджер освіти й управління персоналом організації	Частина 4. Маркетинг ве управління в закладі освіти
	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):				
	Практико-орієнтовані завдання	5	5	5	5
	Тестування	2,5	2,5	2,5	2,5
	Самостійна робота студента				

(максимальний сумарний бал – 30):		
Окреслити проблемні аспекти проєктної діяльності та концептуальні засади здійснення проєктної діяльності в закладах освіти		10
Підготувати тези доповідей за темою кваліфікаційної роботи		10
Підготувати проєкти/відео-презентації з актуальних проблем наукової діяльності		5
Розробити схеми або таблиці за темою		5
Підсумковий контроль: іспит (максимальний бал – 40)		40
Загальний бал (максимальний бал – 100)		100

Робота здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях з освітнього компонента оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Оцінювання видів навчальної діяльності здійснюється за шкалою «0», «1», «2», «3», «4», «5».

Критерії оцінювання діяльності здобувачів вищої освіти за окремими видами навчальних робіт, наведені у таблиці нижче.

Оцінювання окремих видів робіт	
Методи контролю результатів навчання	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
Проекти/відео-презентації з актуальних проблем проєктного менеджменту, розробка схем і таблиць	5 балів: – 5 балів – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, – 4 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 3 бали – завдання виконано згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки у тексті, – 1-2 бали – зміст не відповідає темі, є багато недоліків, невідповідність вимогам щодо оформлення, плагіат. 0 балів – відповідь відсутня
Практико-орієнтовані завдання (розрахунок показників, ситуаційні завдання, ідентифікація і вирішення проблем тощо) Самостійна робота	10 балів: – 9-10 балів – завдання виконане самостійно, добирає самостійно інформаційні джерела, що відповідають завданню, розраховує показники для обґрунтування управлінських рішень. – Здобувач демонструє навички ефективної взаємодії, аргументує, переконує, приймає рішення, логічно формулює думку, відстоює власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 7-8 балів – завдання виконані повністю, без допомоги викладача, але неповно. В ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. Здобувач демонструє навички взаємодії, аналізує, аргументує, логічно формулює, демонструє приклади, роблячи вибір,

практичного спрямування (розробка проєктів, їх оцінка тощо)	намагається, але не завжди вміє відстояти власну позицію у процесі вирішення фахових завдань. – 5-6 Завдання виконане після консультації з викладачем і неповністю. В ході виконання завдання застосовує запропонований викладачем спосіб отримання інформації з декількох джерел. Має фрагментарні навички роботи з підручником, науковими джерелами. Може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати його, але непослідовний у своїх висновках. Здобувач демонструє навички взаємодії, обговорює, формулює, демонструє думку, роблячи вибір, не завжди вміє переконати, відстояти власну. – 3-4 бали – завдання виконані неповно та на низькому рівні. У ході виконання завдань допускалися помилки, використані не всі необхідні методи аналізу та узагальнення матеріалу. – Здобувач віддає перевагу позиції інших у процесі вирішення фахових завдань. – 1-2 бали – завдання виконані неповно з помилками. – Здобувач розглядає, розпізнає, описує в загальних рисах, але не визначає зв'язки між закономірностями, особливостями розвитку і функціонуванням психічних явищ в контексті професійних завдань. – 0 балів – відповідь відсутня
---	--

Згідно Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачами вищої освіти у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладачем за освітнім компонентом визначено 3 види самостійної роботи (згідно орієнтовного переліку видів діяльності здобувача, які дозволяють продемонструвати досягнення результатів навчання, наведених в Положенні). Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті *Наукова та проєктна діяльність* є залік, на його складання надається 40 балів. Залікова робота включає 1 теоретичне питання (10 балів), практичне завдання (10 балів) та 20 тестових завдань (по 1 балу за відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту. Критерії оцінювання підсумкового контролю подано нижче:

Характеристика критеріїв оцінювання знань	Якісна шкала	Оцінювання теоретичного питання, практичного завдання	За 40 бальною шкалою
Високий рівень Характеризується глибокими, міцними, узагальненими, системними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.	відмінно	9-10	36-40
Високий рівень	добре	8	33-35

Характеризується глибокими і міцними знаннями – з предмета, уміннями застосувати знання, творча, навчальна діяльність має частково дослідницький характер, позначена уміннями самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особистісну позицію.			
Достатній рівень Характеризується знаннями суттєвих ознак, понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними. Студент самостійно засвоює знання у стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, узагальненням, порівнянням, абстрагуванням), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки.	добре	6-7	30-32
Середній рівень Знання неповні, поверхневі. Студент відновлює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний вирішувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.	задовільно	5	27-29
Початковий рівень Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, обумовлюється початковим уявленням про предмет вивчення.	задовільно	3-4	24-26
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння застосувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач.	Не зараховано (з можливістю повторного складання)	2-3	21-23
Незнання значної частини навчального матеріалу, суттєві помилки у відповідях на питання, невміння орієнтуватись при виконанні практичних задач, незнання основних фундаментальних положень	Не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням освітнього компонента)	0-1	1-20

Оцінювання результатів навчання в Університеті здійснюється відповідно до 100-бальної шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики, диференційованого заліку	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C	добре	

64-73	D	задовільно	
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОРЯДОК ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ, ОТРИМАНИХ В НЕФОРМАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання у процесі неформальної освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького <http://surl.li/lgwzd>

Викладач надає здобувачам актуальну інформацію про підвищення рівня професійної підготовки та можливе перезарахування результатів, отриманих у неформальній освіті. Такі рекомендації надаються здобувачам на сторінках освітніх компонентів на ЦОДТ, а також в telegram-групах.

Перелік рекомендованої літератури (основної і додаткової), електронних ресурсів, нормативних документів, публікацій з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет

Основна:

1. Ігнат'єва І. А., Паливода О.М., Янковой Р.В. Менеджмент організацій (малого та середнього бізнесу): підручник. К.: КНУТД, 2014. 360 с.
2. Кравченко В.О. Менеджмент. Одеса: Атлант, 2013. 165с.
3. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / А.А. Мазаракі О.Є. Кузьмін О.Г. Мельник та ін.; за ред. А.А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
4. Менеджмент : навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, С.М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л.С. Шевченко. Х.: Право, 2013. 216 с.
5. Основи менеджменту і маркетингу : навчальний посібник / Л.Ф. Кожушко, Т.О. Кузнецова, О.Ю. Судук. Рівне: НУВГП, 2016. 291с.
6. Основи менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. / Г.Є. Мошек, І.П. Миколайчук, Ю.І. Палеха, Ю.В. Поканевич, А.С. Соломко, О.В. Коваленко, Н.В. Коваленко, В.С. Ціпурина, Г.П. Сиваненко, О.І. Белова; за заг. ред. проф. Мошека Г.Є. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 528 с.
7. Осовська Г. В. Менеджмент : підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. К.: КондорВидавництво, 2015. 563 с.
8. Палеха Ю.І., Основи менеджменту теорія і практика: навчальний посібник / Ю.Палеха, Г.Мошек, І. К. : Ліра-К. 2018. 528 с.
9. Рульєв В.А., Гуткевич С.О. Менеджмент. Навч. посіб. К. Центр учбової літератури, 2011. 312 с.

Допоміжна:

1. Василенко В.О., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 396 с.
2. Гуменюк Т. Сучасний менеджмент вищої освіти в умовах часу. Український інформаційний простір. 2022. 2(10), С. 54–64.
3. Кіндрацька Г. І. Стратегічний менеджмент. Київ : Знання, 2010. 126 с.
4. Капінос Г. І. Операційний менеджмент. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 352 с.
5. Коберник О.М., Гагарін М.І. Менеджмент в освіті. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с.
6. Крижко В. Теорія та практика менеджменту в освіті. Запоріжжя : Просвіта, 2003. 272 с.
7. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту. Підручник. К.: Академвидав. 2003. 416 с.
8. Левченко Л. С. Стратегічний менеджмент навчального закладу. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. 140 с.
9. Луначек В. Е. Педагогічний менеджмент. Харків : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.

Електронні ресурси:

1. <http://www.pidruchniki.ws>
2. <http://www.posibnyky.vntu.edu.ua>
3. <http://www.google.com.ua>
4. <http://www.nbuv.gov.ua>
5. <http://www.osvita.ua>

Повний список основної і додаткової літератури можна отримати у викладача або на сторінці дистанційної освіти <https://v.gd/Wxvny>

Публікації з освітнього компонента викладачів освітньої програми, з якими можна ознайомитися в репозиторії <http://eprints.mdpu.org.ua> та у вільному доступі у мережі Інтернет:

1. Захарова Н., Осипенко С., Павленко О. Формування фінансової грамотності на засадах компетентнісного підходу. *Науковий вісник МДПУ*. Серія: Педагогіка. 2022. №2 (29). С. 33–40.
2. Павленко О.М., Новаторов А.О., Османов Р.Р., Тверденко Р.Д. Концептуальні підходи до управління сучасним закладом освіти. Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально- економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення» 21-22 листопада 2024 року, м. Запоріжжя, С. 249-251.
3. Павленко О.М., Романів Є.О., Височин Є.Р. Управління конфліктами в організації: від виникнення до вирішення. Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально- економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення» 21-22 листопада 2024 року, м. Запоріжжя, С. 56-59.
4. Павленко О.М., Розумейко Н.О. Роль цифрових технологій у формуванні економічної свідомості здобувачів. Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні технології управління соціально- економічним розвитком України в умовах глобальних викликів сьогодення» 21-22 листопада 2024 року, м. Запоріжжя, С. 185-188.